

spoorzoeker

Kbs De Spoorzoeker

Protocol veiligheid gymonderwijs

Versie 2023

Antoinet Sommers
19-1-2023

Protocol veiligheid lessen lichamelijke opvoeding

Inleiding:

Veiligheid Ouders, leerlingen, leraren en directies: iedereen wil dat kinderen zich op school veilig kunnen ontwikkelen, ook tijdens de gymles. Daarom moeten scholen en leraren zorgen voor een veilige omgeving waarin de kans op een ongeval zo klein mogelijk is. Bij de gymles zijn de risico's onmiskenbaar en niet altijd te voorkomen: leerlingen worden te hard en pijnlijk geraakt door een verdwaalde bal, ze vallen uit de ringen, verzwikken hun enkels en verdraaien hun knieën of botsen tegen anderen op... Met meer of minder ernstig letsel tot gevolg.

We hebben de richtlijnen vanuit het KVLO gevolgd bij het opstellen van dit veiligheidsplan behorend bij de lessen lichamelijke opvoeding.

Veiliger bewegingsonderwijs maken we met elkaar.

Vanuit de checklist voor leerkrachten van het KVLO hebben we de volgende afspraken gemaakt met het team. Dit om de veiligheid tijdens de gymlessen te vergroten.

Lesplan

Op Kbs De Spoorzoeker werken we met een vastgesteld lessenplan. Dit lessenplan is opgesteld vanuit de basislessen van Gelder. Deze lessen zijn per leerjaar opgenomen in de blauwe map en deze is in iedere groep aanwezig.

Op het moment dat er wordt afgeweken van dit lessenplan, bv doordat een stagiaire een andere les aanbiedt dient deze vooraf te worden beoordeeld op de veiligheid van het aanbod.

- Tijdens de lessen dient er ten alle tijden aandacht te zijn voor het niveau van de leerlingen. (Lukt het). Daar waar de vraag de vaardigheid overvraagt dient een aanpassing te worden gedaan ten aanzien van het aanbod. Dus een eenvoudigere vorm, het bieden van extra hulp en of het aanbod voor een alternatieve opdracht. Leerkrachten weten bij het aanbod welke aanvullende hulp ze kunnen bieden.
- Tijdens de lessen dient er ook aandacht te zijn voor de sfeer in de groep. (Leeft het) Van onze leerkrachten verwachten we dat ze in staat zijn om hierop op een adequate manier te reageren. Bv. Door het tijdig stil leggen van een activiteit en de situatie te bespreken met de groep. Geef hierbij duidelijk aan wat je van het gedrag van leerlingen verwacht.
- Tijdens de lessen dient er ook aandacht te zijn voor de organisatie. (Loopt het)

In het algemeen stellen we dat de leerkracht de bovenstaande drie dingen monitort tijdens de les. Wanneer een van deze drie zaken vraagt om een aanpassing dan dien je daar op te anticiperen.

Huisregels

Aan het begin van elk nieuw schooljaar en bij een wisseling van leerkracht dient er aandacht te worden besteed aan het bespreken en vaststellen van de huisregels tijdens het vervoer, het omkleden en de gymles.

Lopen van en naar de gymzaal en of het vervoer met de bus van en naar de gymzaal

Je bespreekt met je groep:

Wat je van hen verwacht tijdens het lopen naar de gym.

We lopen in een rij.

We lopen in tweetallen naast elkaar.

De leerkracht kan vaste plekken in de rij afspreken voor enkele leerlingen of voor alle leerlingen.

De leerkracht zorgt dat hij steeds het overzicht op de groep bewaard.

Je spreekt af op welke punten op de route er gewacht wordt op elkaar.

De leerkracht controleert of de leerlingen goed aansluiten.

Leerlingen steken pas een straat over nadat de leerkracht heeft gecontroleerd of de situatie veilig is en pas nadat de leerkracht een teken geeft dat het er kan worden overgestoken.

Na het oversteken van een straat wordt gecontroleerd en gewacht tot alle lln zijn overgestoken.

Vervoer met de bus van en naar de gymzaal:

Voor het lopen van de school naar de bus en van de bus naar de gymzaal zie het bovenstaande stukje.

Aanvullend voor het rijden in de bus.

De leerkracht bespreekt vooraf of er gebruik gemaakt wordt van vaste plekken of dat de leerlingen instappen en aansluiten.

Leerlingen blijven gedurende de rit zitten op hun plek en maken gebruik van een gordel.

Eten en drinken gedurende de busreis is niet toegestaan.

De leerkracht bespreekt met de groep het geluidsvolume wat is toegestaan.

Je blijft van elkaars lijf af.

Omkleden

Voor een veilig gebruik van de kleedkamers wordt er aandacht besteed aan het gedrag tijdens het omkleden.

Bij de jongere leerlingen wordt ook aandacht besteed aan het uitkleden en het wegleggen van je kleding op de bank bij je plek.

Jongens en meisjes kleden om in een eigen kleedlokaal.

De leerkracht bespreekt voorafgaand wat hij verwacht van het gedrag tijdens het omkleden.

Praten mag, maar schreeuwen en of heel veel lawaai maken is niet gewenst.

Bespreek ook met de leerlingen dat wanneer er sprake is van gedrag van andere lln dat je graag wil dat lln dit aangeven bij de leerkracht.

De leerkracht bespreekt dat het is toegestaan om de kleedkamer binnen te komen wanneer het gedrag van de leerlingen hier aanleiding toe geeft. Wel wordt er aangegeven dat de leerkracht voornemens is om de kleedkamer te betreden door dit kenbaar te maken door op de deur te kloppen.

De leerkracht maakt met de groep afspraken over wat leerlingen moeten doen als ze klaar zijn met omkleden die passend is bij de groep. Bv wachten in de kleedkamer tot de leerkracht ze komt halen, wanneer je klaar bent ga je naar de gymzaal en ga je op de bank zitten of wanneer je klaar bent met omkleden mag je naar de gymzaal komen en mag je met een bal vrij spelen.

Tijdens de gym

Spreek met je groep een vast signaal af waarmee je de leerlingen laat stoppen met de activiteit en ze stil zich moeten richten naar jou als leerkracht.

Dit is een belangrijk signaal, omdat je ten alle tijden iets stil moeten kunnen leggen omwille van de veiligheid. Iedere leerkracht beschikt over een knijpfluit.

Helpen met klaarzetten of opruimen

Leerlingen mogen helpen met opruimen of klaarzetten van gymtoestellen of attributen. Doe dit echter met beleid. Leerlingen in groep drie kunnen best helpen met het tillen van een bank, maar dienen wel aangeleerd te krijgen hoe ze dit moeten doen. (Zoals dat in de lessen wordt aangeleerd). Zorg dat je als leerkracht altijd je ogen gericht hebt op leerlingen die toestellen klaarzetten of bij het terugplaatsen van toestellen/matten in het berghok.

Leerlingen hebben alleen toestemming tot de bergruimte met toestemming van de leerkracht. Meestal zullen ze dan een gerichte opdracht hebben gekregen.

Alertheid op mogelijke riskante activiteiten en vaak voorkomende ongevallen:

Leerkrachten dienen op de hoogte te zijn van mogelijke riskante activiteiten. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Vallen vanaf een hoogte denk aan de ringen/ wandrek
- Tikspelen waarbij obstakels een botsing kunnen veroorzaken
- Harde ballen tegen een hoofd of neus
- Gebruik van trampoline is toegestaan echter wel voor toegestane activiteiten zoals een streksprong/ spreidsprong of zweefrol. Gebruik de trampoline op een juiste manier zie de drie documenten trampoline gebruik op de server bij onderwijs/lichamelijke oefening/ trampoline

Uit onderzoek blijkt dat:

Bij zeventuizend SEH-behandelingen als gevolg van een gymongeval gaat het om een leerling van een basisschool. Tweederde van deze slachtoffers is tussen de 10 en 12 jaar oud, waarmee deze leeftijdsgroep het grootste risico loopt op letsel tijdens bewegingsonderwijs. Onder 10- tot en met 12-jarigen vinden per jaar gemiddeld 610 SEH-behandelingen plaats per 100.000 leerlingen. Onder 6- tot 9-jarigen zijn dat er 240 per 100.000. De meeste letsels in het bewegingsonderwijs op basisscholen ontstaan door een val (63%) bijvoorbeeld door een val uit de ringen of van een wandrek. Daarnaast lopen leerlingen letsel op doordat ze geraakt worden door een bal. Ieder jaar worden 370 leerlingen van een basisschool na een SEH-behandeling opgenomen in het ziekenhuis.

Deugdelijkheid materialen

Controleer voor het gebruik van materialen of er geen mankementen zijn. Mocht je gebreken aantreffen dan dien je dit door te geven aan de directie. Deze zorgt ervoor dat dit gemeld wordt bij de gemeente die gaat over het beheer van de gymzalen en de spullen.

EHBO en ongevallen

Controleer ook regelmatig of er voldoende EHBO materiaal aanwezig is in de gymzaal. De hoofd BHV-er controleert hiernaast 2x maal per jaar de inhoud van de EHBO trommels in de gymzaal en brengt verslag uit aan de directie. Mocht je constateren dat er onderdelen niet aanwezig zijn in de EHBO trommel, geef dit ook door aan de directie.

Kleine ongevallen

In de gymzaal is een EHBO trommel aanwezig.

Controleer regelmatig of er voldoende materiaal aanwezig is. Mocht er niet voldoende materiaal aanwezig zijn en/of specifiek materiaal missen. Graag een mail naar de directie zodat dit kan worden doorgegeven bij de gemeente.

Een kleine schaafwond of lichte kneuzing kan je ter plekke behandelen. Bij ernstigere verwondingen dan neem je contact op met school. Zorg dat je altijd een mobiele telefoon bij de hand hebt. Heb je zelf niet de beschikking over een telefoon dan neem een draadloze mobiele telefoon vanuit school mee naar de gymzaal.

Je belt naar het algemene nummer van school. In overleg met de directie/administratie wordt er een inschatting gemaakt van de situatie administratie/directie nemen contact op met ouders wanneer dit nodig mocht zijn.

Er zijn dan verschillende opties:

Leerling wordt opgehaald door ouders

Leerling wordt opgehaald door medewerker van de school

Leerling wordt na beoordeling door een BHV'er/directie alsnog doorgestuurd naar de huisarts of eerste hulp. (Voordat we dit doen wordt er altijd overlegd met ouders)

Bij een ernstige ongeval en grote spoed:

Leerkracht belt 112.

Leerkracht belt school.

Administratie licht de directie in.

Administratie/directie belt ouders en koppelt dit terug aan de leerkracht.

Er komt iemand vanuit school naar de gymzaal om de lkr te ondersteunen.

In overleg wordt bepaald wie er meerijs met de ambulance de eigen lkr of de ondersteuner.

De persoon die bij de leerlingen blijft, laat de lln omkleden/ opruimen en begeleidt de lln terug naar school.

Registratie

Alle incidenten waarbij een huisarts en of ziekenhuis bij wordt betrokken dienen te worden geregistreerd in het incidentenregister.

Deze map staat op de alarmcentrale in de ruimte van de BSO.

Alle vragen dienen te worden beantwoord.

Graag een melding hiervan naar de directie en een notitie hiervan in Parnassys.

Nazorg

Wanneer ouders met hun kind vanuit school naar de huisarts zijn geweest en of het ziekenhuis wordt er altijd vanuit school contact opgenomen met de ouders. Als het kan vraag je ouders of ze je willen bellen als ze daar

zijn geweest. Anders neem je zelf dezelfde dag/ avond nog contact op met ouders om dit na te vragen. De directie bepaalt na de terugkoppeling van de leerkracht of het wenselijk is dat er ook door de directie contact wordt opgenomen met de ouders.

Ontruimingsplannen

Bij het eerste gebruik van de gymzaal stel je jezelf op de hoogte van het ontruimingsplan. Voor de Archimedesstraat geldt dat je leerlingen laat verzamelen op de speelplaats van de dependance. Mocht dit niet mogelijk zijn dan ga je naar het hoofdgebouw

Voor de gymzaal op het Monseigneur Nolensplein verzamel je met de lln op de grote parkeerplaats aan de voorzijde. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan loop je met de lln verder naar het grasveld om de hoek.

Kleding

Leerlingen gebruiken aparte gymkleding

Het dragen van geschikt schoeisel is verplicht. Zonder juist schoeisel mag er niet mee gegymd worden.

Deze schoenen worden alleen gebruikt voor de zaal en niet voor buiten

Geen zwarte afgevendende zolen. Horloges, kettinkjes, lange oorbellen en ringen worden afgedaan voor de les.

Als er sieraden worden gedragen die niet uitkunnen dan is dit op eigen risico van de ouders.

Bril op of af in overleg met leerling/ ouders.

Leerlingen met lang haar graag vast in een staart of vlecht.

Voor het gebruik van deodorant mag alleen gebruik worden gemaakt van een roldeodorant.

Ouders zorgen ervoor dat de leerkracht op de hoogte wordt gesteld als een leerling niet in staat is om mee te gymmen of wanneer er niet kan worden meegedaan aan bepaalde activiteiten

Wanneer de leerling geen gymkleding bij zich heeft kan hij/zij niet deelnemen aan de gymles. Bij herhaaldelijk vergeten van de gymspullen wordt er contact opgenomen met de ouders.

Leerlingen die niet mee mogen en of kunnen gymmen gaan in principe mee naar de gymzaal en bekijken de les vanaf de bank.

Aanvullende informatie mbt de lessen lichamelijke opvoeding op de basisschool

Onderwijsprogramma

Basisscholen hebben de vrijheid om hun onderwijsprogramma zelf vorm te geven binnen de wettelijk vastgestelde kerndoelen. Deze kerndoelen zijn:

- “De leerlingen leren op een verantwoorde manier deelnemen aan de omringende bewegingscultuur en leren de hoofdbeginselen van de belangrijkste bewegings- en spelvormen ervaren en uitvoeren.” Het gaat daarbij om bewegingsvormen als balanceren, springen, klimmen, schommelen, duikelen, hardlopen en bewegen op muziek. En om spelvormen als tikspelen, doelspelen; spelactiviteiten waarbij het gaat om mikken en jongleren en stoeispelen.
- “De leerlingen leren samen met anderen op een respectvolle manier aan bewegingsactiviteiten deelnemen, afspraken maken over het reguleren daarvan, de eigen bewegingsmogelijkheden inschatten en daarmee bij activiteiten rekening houden.” De meeste bewegings- en sportactiviteiten worden gezamenlijk ondernomen. Het is dus nodig om te leren afspreken wat de regels zijn, hoe die na te leven en wie welke rol speelt. Verder hoort daarbij elkaar helpen, op veiligheid letten, elkaars mogelijkheden respecteren en eigen mogelijkheden verkennen.
- Zie voor een uitgebreide beschrijving [het Kerndoelenboekje van SLO](#) en [de website van KVLO](#).

Lesbevoegdheid

Sinds 2006 mogen alleen groepsleerkrachten met een aanvullende bevoegdheid of vakleerkrachten LO bewegingsonderwijs geven aan groep 3-8. Dat wil zeggen: een bevoegde (vak)leerkracht ALO of leerkracht PABO in het bezit van de vakbekwaamheid lichamelijke oefening. Voor bewegingsonderwijs aan groep 1 en 2 is deze bevoegdheid niet verplicht.

Trampolinegebruik:

Zie de bijlages trampolinegebruik. Deze drie bijlages worden toegevoegd aan het lessenplan in de blauwe map van elk leerjaar.